บทที่ 1
บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 คือสังคมที่อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน โดยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการปฏิบัติที่สำคัญ ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ยึดหลัก "ความ์พอเพียง" ของวิถีชีวิตที่มีความสัมพันธ์และการพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของบุคคล ชุมชน และสังคมนั้น ๆ มุ่ง "ทางสายกลางหรือความสมดุล" ระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ระหว่างผลประโยชน์ระยะสั้นและผลประโยชน์ระยะยาว ระหว่างผลได้และผลเสีย ขณะเดียวกันยังต้องคำนึงถึง "คุณธรรมหรือความเป็นธรรม" ในการครอบครองสิทธิ การเข้าถึง การใช้และการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้าง "ความรู้" ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกันของทุกภาคส่วน รวมทั้งยึดหลัก "ความพอประมาณ" ในการพัฒนาที่ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินขีดความสามารถในการฟื้นตัวของทรัพยากรธรรมชาติและการบำบัดมลพิษของระบบนิเวศให้คงไว้ซึ่ง "ความสมดุล" เพื่อสร้างหลักประกันว่าทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้นจะยังคงอยู่และคงความอุดมสมบูรณ์ สามารถเป็นฐานการดำรงชีวิตของคนในสังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันและเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน และตามที่สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (2544) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของแหล่งธรรมชาติ ตามแนวทางการอนุรักษ์ตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2532 มีดังต่อไปนี้ 1) เป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่น 2) มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์หรือนิทานพื้นบ้าน 3) มีประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าทางด้านวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์หรือโบราณคดี 4) เป็นโครงสร้างทางธรรมชาติที่ดีหายากหรือมีทัศนียภาพที่สวยงาม 5) เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือที่เคารพบูชา ซึ่งตรงกับ ชวิศ จิตรวิจารณ์ (2550) กล่าวว่า แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ เป็นแหล่งธรรมชาติมีคุณค่าทางวิทยาการและสุนทรียภาพที่เกี่ยวข้องเป็นสัณฐานที่สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์ อันเป็นเอกลักษณ์หรือสัญญาลักษณ์ของถิ่นธรรมชาติ มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์หรือนิทานพื้นบ้าน มีประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์หรือโบราณคดีเป็นโครงสร้างทางธรรมชาติที่ดีหายากหรือมีทัศนียภาพที่สวยงาม หรือเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือที่เคารพบูชา แหล่งธรรมชาติสามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 6 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่1 เกาะ แก่ง ประเภทที่ 2 ภูเขา

ถ้ำ น้ำตก และโรงพุร้อน ประเภทที่ 3 ทะเลสาบ หนอง บึง ประเภทที่ 4 หาดทราย หาดหิน ประเภทที่ 5 ซากดึกดำบรรพ์ ประเภทที่ 6 ธรณีสัณฐานและอื่น ๆ

เนื่องจากแหล่งธรรมชาติกำลังถูกทำลายและเสื่อมโทรม ซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยสภาวะทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นไปตามกาลเวลาและสภาพดินฟ้าอากาศ เช่น ความเสียหายที่เกิดจากการถูกแดด ฝน ลม มลพิษทางอากาศ การลดลงของน้ำใต้ดินทำให้เกิดการสึกกร่อน แตกแยก ทรุดตัว ผุผัง นอกจากนี้ ความเสียหายยังเกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ไฟป่า พายุ หรือแผ่นดินไหว และเคลื่อนยักษ์สินามิ สาเหตุอีกประการหนึ่งก็คือการถูกทำลายโดยมนุษย์ ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้สิ่งแวดล้อมธรรมชาติถูกทำลายลงอย่างรวดเร็ว การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วเป็นเหตุให้มนุษย์มีการบุกรุกทำลายสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหลายพื้นที่ของประเทศ ได้ถูกนำมาใช้อย่างไม่เหมาะสม ทำให้สูญสิ้นสภาพและเสื่อมโทรมลงไปมาก จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีการอนุรักษ์อย่างเร่งด่วน แต่ที่ผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 ถึงปัจจุบันมีแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ที่ได้รับการจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติเฉพาะแหล่งจำนวน 40 แผน ในพื้นที่แหล่งธรรมชาติ 47 แห่ง จากแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์จำนวน 263 แห่ง ที่ได้รับการประกาศตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 และแหล่งธรรมชาติที่คณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม เห็นชอบให้มีการจัดทำแผนฯ ซึ่งนับว่าน้อยและไม่ทันกับเหตุการณ์และการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ (ชวิศ จิตรวิจารณ์, 2550)

โรจน์ คุณอเนก (2548) ได้กล่าวว่า นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2540-2559 กำหนดเป้าหมายของนโยบายในเรื่องของแหล่งธรรมชาติไว้ว่า “อนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูแหล่งธรรมชาติ เพื่อเป็นมรดกทางธรรมชาติของประเทศ” โดยในด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติได้กำหนดนโยบายไว้ด้วยกัน คือ นโยบายเสริมสร้างกลไกทางกฎหมายและให้มีการบังคับใช้ เพื่อการป้องกันและแก้ไขสภาพความเสื่อมโทรมและอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติ นโยบายเสริมสร้างกลไกการบริหารจัดการเพื่อให้การอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติมีประสิทธิภาพ นโยบายส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งธรรมชาติ นโยบายการรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติ พื้นที่สีเขียวหรือพื้นที่โล่ง รวมทั้งสวนสาธารณะในเมือง ให้ได้สัดส่วนกับการขยายตัวของจำนวนประชากรและพื้นที่เขตเมือง และนโยบายกำหนดและรักษาระบบคุ้มครองพื้นที่ให้สอดคล้องกับหลักการทางนิเวศวิทยา รวมทั้งให้มีการจัดการที่เหมาะสมกับแหล่งธรรมชาติ

แหล่งธรรมชาติเหล่านี้ กำลังอยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรม ขาดกฎหมายคุ้มครองอย่างรัดกุม รวมทั้งขาดแผนการจัดการที่ชัดเจนและเหมาะสม เพื่อดำเนินการป้องกันความเสียหาและความเสื่อมโทรมที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งอนุรักษ์ฟื้นฟูให้แหล่งธรรมชาติเหล่านี้คงความมีคุณค่าเป็นสมบัติ

ของชาติตลอดไป แหล่งธรรมชาติแต่ละประเภทหนึ่ง ที่มีความสำคัญและมีคุณค่าทั้งทางด้านธรณีวิทยา ทางด้านธรรมชาติวิทยา และสันทนาการ ซึ่งล้วนมีบทบาทและคุณประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจุบันแหล่งธรรมชาติหลาย ๆ แห่ง มิได้ถูกนำมาใช้อย่างเหมาะสม หรือได้รับการอนุรักษ์และพัฒนาอย่างถูกวิธีจึงตกอยู่ในสภาวะที่เสียงต่อการถูกทำลาย ดังนั้น การจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติบริเวณป่าสาละเมิน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง และหมู่บ้านนาบัว หมู่ 3 และหมู่ 9 และผู้วิจัยจึงได้ร่วมกันศึกษาแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์บริเวณป่าสาละเมิน เพื่อให้จังหวัดอุบลราชธานีนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษาข้อมูลพื้นฐานแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์บริเวณป่าสาละเมิน ร่วมทั้งเป็นตัวอย่างสำหรับจังหวัดต่าง ๆ รับไปดำเนินเพื่อจัดทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ในแผนพัฒนาจังหวัดต่อไป

ป่าสาละเมินบ้านนาบัว ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ทั้งหมด 2,228 ไร่ จัดเป็นสถานที่ ที่มีแหล่งธรรมชาติหลายประเภทโดยเฉพาะน้ำตกถ้ำพวง ที่มีคุณค่าและมีความสำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์ อันเป็นเอกลักษณ์หรือสัญญาลักษณ์ของท้องถิ่นทางธรรมชาติ มีประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์หรือโบราณคดี เป็นโครงสร้างทางธรรมชาติที่ดีหายากหรือมีทัศนียภาพที่สวยงาม มีคุณค่าเหมาะสมต่อการศึกษาและค้นคว้าทางวิชาการ ตลอดจนการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุผลที่ว่า ป่าสาละเมินหมู่บ้านนาบัว ตำบลห้วยยาง ยังไม่มีการอนุรักษ์ทั้งที่มีแหล่งธรรมชาติหลายประเภท ซึ่งเป็นแหล่งธรรมชาติที่ไม่สามารถฟื้นฟูสภาพเดิมได้ ถ้าหากถูกทำลายก็จะหมดสภาพไป ดังนั้น การศึกษาข้อมูลพื้นฐานแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว จะเน้นถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่ควรจะมีการอนุรักษ์ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพระบบนิเวศ รวมทั้งการคำนึงถึงความต้องการใช้ประโยชน์ สภาพเศรษฐกิจสังคมและชุมชน โดยรอบที่ได้รับประโยชน์จากป่าสาละเมินหมู่บ้านนาบัว ตำบลห้วยยางด้วย จึงจะสามารถทำให้เกิดการอนุรักษ์และการจัดการที่ถูกวิธีและเหมาะสม ขณะเดียวกันยังคงรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีของป่าสาละเมินของหมู่บ้านนาบัว ตำบลห้วยยางไว้ได้ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง หมู่บ้านนาบัว และผู้ศึกษาวิจัยซึ่งเป็นคนในพื้นที่จึงสนใจที่จะศึกษาข้อมูลพื้นฐานแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์บริเวณป่าสาละเมิน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาเป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติและเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป

2. คำถามการวิจัย

2.1 บริเวณป่าสาละเมิน มีแหล่งธรรมชาติที่สำคัญอะไรบ้าง

2.2 แหล่งธรรมชาติที่สำคัญบริเวณป่าสาละเมินมีข้อมูลพื้นฐานเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของแหล่งธรรมชาติที่สำคัญบริเวณป่าสาละเมิน บ้านนาบัว ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

3.2 เพื่อศักยภาพของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์บริเวณป่าสาละเมิน เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์ และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว

4. ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

4.1 ด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์บริเวณป่าสาละเมินบ้านนาบัว ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ความความรับผิดชอบของหน่วยอนุรักษ์ป่าอุบลราชธานีที่ 6 องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง และคณะกรรมการป่าสวาละเมิน

4.2 ด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยด้านเนื้อหา ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานป่าสาละเมิน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ คือข้อมูลทั่วไปของป่าสาละเมิน และสภาพแวดล้อมทางด้านชีวภาพ คือ ด้วยความหลากหลายด้านพรรณพืช และความหลากหลายด้านพันธุ์สัตว์ป่า

2) ผู้วิจัยได้ศึกษาศักยภาพของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์บริเวณป่าสาละเมิน ได้แก่ ประเภทน้ำตก ประเภทธรณีสัณฐาน ประเภทพรรณพืช และประเภทสัตว์ป่า ว่ามีศักยภาพมากน้อยเพียงใดที่จะอนุรักษ์ และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว

4.3 ด้านประชากร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ องค์กรชุมชน และชาวบ้าน องค์กรท้องถิ่น และองค์กรภาครัฐ ทั้งหมด จำนวน 18 คน ได้แก่

1) องค์กร และชุมชน ประกอบด้วย ตัวแทนคณะกรรมการชุมชน จำนวน 2 คน คณะกรรมการป่าสาละเมิน จำนวน 2 คน ผู้อาวุโส 1 คน นักเรียนโรงเรียนบ้านนาบัว จำนวน 2 คน

2) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง จำนวน 2 คน นักท่องเที่ยว จำนวน 2 คน

3) เจ้าหน้าที่อนุรักษ์ป่าอุบลราชธานีที่ 6 จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่สถานีวนวัฒนวิจัยโขงจียม จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติผาแต้ม จำนวน 2 คน

4.4 ด้านเวลา ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการศึกษาครั้งนี้ คือ ตั้งแต่ เดือน กุมภาพันธ์ 2551 ถึง เดือนมีนาคม 2552

5. นิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย

5.1 ข้อมูลพื้นฐานของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์บริเวณป่าสาละเมิน คือ สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของป่าสาละเมิน เนื้อที่และอาณาเขตพื้นที่ติดต่อ สภาพภูมิประเทศลักษณะภูมิอากาศ สภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สภาพแวดล้อมทางภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมในพื้นที่ สภาพปัญหาในพื้น นโยบาย แผน กฎระเบียบและมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีการประกาศใช้เพื่อควบคุมดูแลพื้นที่ศึกษา ร่วมทั้งกฎหมายต่าง ๆ ที่อาจจะนำมาใช้กับพื้นที่ สภาพแวดล้อมทางชีวภาพ ได้แก่ ความหลากหลายทางด้านพรรณพืช ความหลากหลายทางด้านพรรณสัตว์ของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์บริเวณป่าสาละเมิน บ้านนาบัว ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

5.2 แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่มีประโยชน์ต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้ และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ที่มีคุณค่าทางวิทยาการ และสุนทรียภาพที่เกี่ยวข้องเป็นสัณฐานที่สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์ อันเป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่นทางธรรมชาตินั้น ๆ แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์บริเวณป่าสาละเมิน ได้แก่ แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ประเภทน้ำตก ประเภทธรรีสัณฐาน ประเภทพรรณพืช และประเภทสัตว์ ในบริเวณป่าสาละเมิน บ้านนาบัว ตำบลห้วยยาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

5.3 การประเมินระดับคุณภาพของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ (สำนักงานสิ่งแวดล้อม, 2540) หมายถึง เกณฑ์การประเมินแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์บริเวณป่าสาละเมิน ประเภทน้ำตก ประเภทธรณีสัณฐาน ประเภทพรรณพืช และประเภทสัตว์ป่า โดยการคิดคะแนนค่าความเหมาะสมสูงสุด ด้านคุณค่าของแหล่งธรรมชาติ ด้านศักยภาพของการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติ และด้านความเสี่ยงของการถูกทำลายของแหล่งธรรมชาตินั้น ๆ

3.3.1 การจัดลำดับความสำคัญของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ คือ การนำคะแนนความสำคัญของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ และคะแนนด้านความเสี่ยงมาจัดกลุ่มความสำคัญของแหล่งธรรมชาติตามคะแนนร้อยละที่ได้ มาคำนวณความสำคัญของแหล่งธรรมชาติที่ต้องการประเมินแล้วจะต้องนำมาพิจารณาหรือประเมินกับความเสี่ยงของการถูกทำลายในแหล่งธรรมชาตินั้น ๆ ซึ่งการประเมินดังกล่าว จะไม่สามารถชี้เป็นตัวเลขที่ชัดเจนแต่จะสามารถกำหนดเป็นกลุ่มคะแนนแสดงดังภาพที่ 1

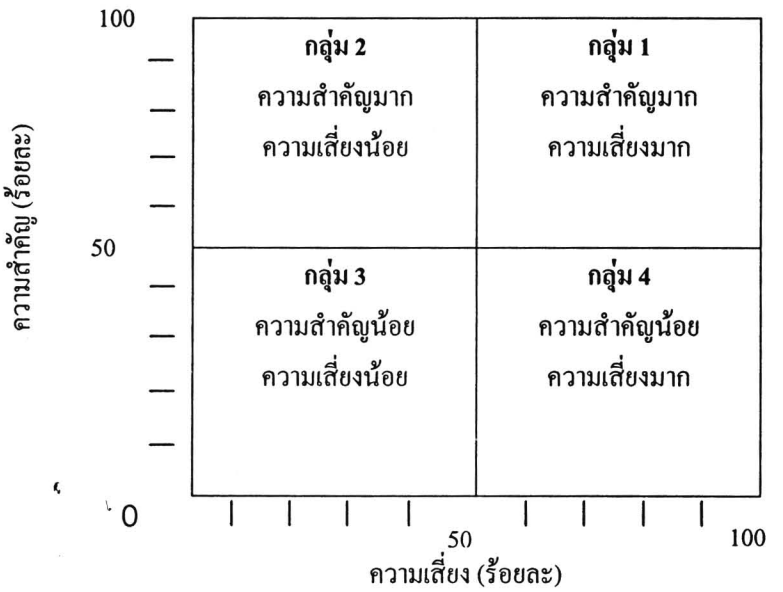

ภาพที่ 1 แสดงการจัดลำดับความสำคัญของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์

จากการจัดลำดับความสำคัญของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ สามารถจัดได้เป็นกลุ่มคะแนน 4 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มความสำคัญมากและความเสี่ยงมาก เป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความสำคัญที่ควรอนุรักษ์มาก แต่ก็มีความเสี่ยงในการถูกทำลายมากเช่นกัน ซึ่งแหล่งธรรมชาติเมื่อทำการประเมินแล้วอยู่ในกลุ่มนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่นจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการอนุรักษ์อย่างเร่งด่วน โดยอาจจะเริ่มตั้งแต่การขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งธรรมชาติที่อนุรักษ์ และจัดการบริหารโดยหน่วยงานท้องถิ่นหรือหน่วยงานส่วนกลางอย่างมีระบบ เพื่อไม่ให้เกิดการทำลายแหล่งธรรมชาตินั้น ทั้งจากธรรมชาติและมนุษย์ ในขณะเดียวกันก็ต้องพิจารณาหามาตรการในการป้องกันการทำลายในลักษณะต่าง ๆ ด้วย

กลุ่มที่ 2 กลุ่มความสำคัญมากและความเสี่ยงน้อย เป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความสำคัญมาก แต่ความเสี่ยงในการถูกทำลายน้อย ซึ่งแหล่งธรรมชาติเหล่านี้ส่วนใหญ่จะยังคงมีความเป็นธรรมชาติอยู่มากและที่สำคัญอาจจะห่างไกลจากการพัฒนา ซึ่งแหล่งธรรมชาตินี้จะต้องมีการตรวจสอบให้แน่ชัดอีกครั้งโดยหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานส่วนกลางที่มีประสบการณ์ว่าควรเร่งให้มีการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งธรรมชาติอนุรักษ์ก่อนหรือไม่ แล้วจึงค่อยเตรียมการในการบริหารจัดการต่อไปอย่างเป็นระบบในอนาคตอันใกล้

กลุ่มที่ 3 กลุ่มความสำคัญน้อยและความเสี่ยงน้อย เป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความสำคัญน้อย และมีความเสี่ยงในการถูกทำลายน้อย แหล่งธรรมชาติเหล่านี้ถือว่ามีความสำคัญที่จะอนุรักษ์น้อย หน่วยงานที่รับผิดชอบอาจจะปล่อยให้เป็นลักษณะธรรมชาติตามเดิมก่อน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มความสำคัญน้อยและความเสี่ยงมาก เป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความสำคัญน้อย แต่มีความเสี่ยงในการถูกทำลายมาก ซึ่งในส่วนนี้หน่วยงานรับผิดชอบอาจจะปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติ หรือให้หน่วยงานที่ดูแลเป็นผู้รับผิดชอบต่อไป แต่สิ่งที่จะต้องพิจารณา คือ ลักษณะความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ซึ่งอาจจะต้องให้หน่วยงานรับผิดชอบพิจารณาป้องกัน เพราะนอกจากจะทำให้แหล่งธรรมชาตินั้นถูกทำลายแล้ว อาจจะมีผลกระทบต่อพื้นที่ใกล้เคียง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

6.1 เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้ จากการวิจัยไปพิจารณาในการพัฒนาเป็นแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ป่าสาละเมิน

6.2 ได้ทราบผลการประเมินคุณภาพของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์บริเวณป่าสาละเมิน เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว

6.3 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพิจารณาในการจัดการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์บริเวณป่าสาละเมิน